

2006 рік

Гусейнов Григорій Джамалович, письменник – за художньо-документальний життєпис у 9-ти книгах «Господні зерна».



Григорій Джамалович Гусейнов народився 23 вересня 1950 року в с/мт Помічній Добровеличківського району в бідній родині. На його дитинство припали важкі повоєнні роки. Матір працювала листоношею, любила вишивати. Мешкала вона на квартирах у різних людей, пережила на станції війну. Згодом працювала на станційному «льодніку», складаючи в штабелі важелезні кавалки криги. Але основним заробітком матері було шиття на швейній машинці «Зінгер».

Батька звали Джамал Каримович. Він за національністю був азербайджанець, який до того ж майже не володів російською мовою. До армії батько був мобілізований від ткацького верстата. Не встиг навіть навчитися тримати зброї в руках, але через безпорадне командування в радянській армії зумів мало не в перший свій фронтний день утратити до німецького полону... В тому страшному таборі в нього відкрився туберкульоз легенів. Напівмертвого й непритомного, приреченого на смерть, його врятували місцеві українські селянки... А коли в березні 1944 року прийшли в Херсонське розорене село радянські війська, то батька тут же відправили рубати ліс аж під місто Котлас, що на півночі Росії.

У майбутньому його визволить молодший брат Набі. За шмат українського сала він віртуозно виміняв свого хворого брата у охоронців. Без документів привезе Набі свого старшого брата, напівживого й чорного, захворівшого на туберкульоз, на Помічну.

Але на цьому батькові «мандри» не закінчилися... Ще майже вісім років він буде час від часу поневірятися у Капустянському кар'єрі, де буде справно доглядати за кіньми.

Потім батько працюватиме на «льодніку», а згодом сторожем на базарі. Там і трапиться з ним трагічна пригода... П'яні молодики вимагатимуть у сторожа гроші, а потім жорстко почнуть бити. Після цього побоїща батько з лікарні уже не вийде... Передчасно пішла з життя і старша сестра письменника.

У школу Григорій пішов з семирічного віку. Навчався вісім років у сільській школі, а потім у «залізничній» школі №19 на Помічній, де і здобув середню освіту. Навчаючись у залізничній школі – мріяв про інститут. Наступним навчальним закладом був Київський залізничний технікум, а потім – Одеський державний університет (факультет української філології). Мріяв написати книгу про відомих людей української землі.

Знакова перша зустріч в його житті відбулася на хуторі Надія з онуком І. Карпенка-Карого Андрієм Юрійовичем Тобілевичем, ще в шкільні роки. Після неї Гусейнов почав збирати відомості про відомих людей української землі.

Друга знакова зустріч відбулася в Одесі з письменником і краєзнавцем Григорієм Зленком – блискучим відкривачем та інтерпретатором нових літературних імен, творів, фактів, – після якої Григорій твердо вирішує, що його покликання – історія, краєзнавство, література. А ще була зустріч із Олесем Гончаром...

Працював же Григорій Джамалович Гусейнов деякий час теслею, був залізничником, журналістом. Нині – головний редактор журналу «Кур'єр Кривбасу» (Кривий Ріг), ним же і створеного. Журнал «Кур'єр Кривбасу» висвітлює літературу, культуру, народознавство, історію. Успіх журналу ґрунтується на багатьох секретах. Найголовніший «секрет» – його редактор, який має витончений смак, бездоганне художнє чуття.

Потяг до літературної діяльності проявився у Григорія Джамаловича ще в шкільні роки. Під час навчання у 9 класі районна газета надрукувала його вірш, а обласна – оповідання «Вербі»...

Член Національної спілки письменників Григорій Гусейнов відомий в Україні як автор книг «Незаймані сніги» (1993), «Чаша ювеліра Карла Фаберже» (1995), «Станційні пасторалі» (1999, 2005), «Господні зерна» (2000-2005).

За його редакцією 1997 року вийшла книжка найстарішого українського письменника Івана Шаповала «Козацький батько», присвячена постаті історика Дмитра Яворницького. Підготував до друку антологію поезії «Крицевий край» (у трьох книгах).

В тритомнику «На землі, на рідній. Легенди та перекази Криворіжжя» (2000-2005) уперше зібрав народні оповідання, перекази про минуле Придніпров'я.

Григорій Гусейнов лауреат премій імені Івана Огієнка (1996), «Благовіст» (2000), імені Володимира Яструбова, Фондації Антоновичів (США, 2002), імені Володимира Винниченка (2003), імені Валер'яна

Підмогильного (2004), імені Василя Стуса (2005) та Національної премії імені Т. Г. Шевченка (2006).

У грудні 2006 року згідно рішення сесії міської ради за увічнення Г. Гусейновим міста та його мешканців, його активну діяльність у вихованні любові до Батьківщини, її історії й культури Григорію Джамаловичу присвоєно звання «Почесний громадянин міста Помічної». Григорій Гусейнов отримав Шевченківську премію за художньо-документальну повість у десяти томах «Господні зерна». На сторінках повісті читач зустрічається з відомими й призабутими діячами культури та науки: родиною Симиренків, істориком Аполлоном Скальковським, ботаніками Робертом Регелем і Віктором фон Граффом, родиною Фальц-Фейнів – засновниками заповідника Асканії-Нової...

Автор книжки не ставить перед собою завдання відгадати всі таємниці у біографіях героїв своєї книги. Жанр, у якому працює Григорій Гусейнов, визначив літературознавець, доктор філологічних наук, академік Григорій Ключек. Мова йде про наявність другого смислового плану в традиційно «краєзнавчих» дослідницьких оповідях.

Михайло Слабошпицький: «Гусейнова в зірки не канонізують. Бо журналісти його знають мало, оскільки насправді вони майже не читають. А його читати – то не тільки високе інтелектуальне зусилля (стільки треба знати й пам'ятати!). До того ж ? і написав багато. Де вже лінтюхам сили набратися для читання?! А якщо вже хто читає його, то відчуває справжню інтелектуальну насолоду. Це не просто розумні книги. Це надзвичайно важливі для українців книги. І так символічно та прикметно: написав їх той хлопець, який мріяв про повну хату книжок...».

Письменник вирішив використати грошовий еквівалент премії (100 тисяч гривень) для заснування нової відзнаки. Це був перший випадок у історії за 60 років, коли гроші, які належали лауреату, були використані на те, щоб створити нову премію. З цією пропозицією звернувся до академіка Миколи Жулинського та виконавчого директора Ліги меценатів Михайла Слабошпицького. Ідея полягала в тому, що фундатор має змогу на власний розсуд визначити знакову особу для української культури. Назва цієї премії – «Глодоський скарб». Нею передбачено нагороджувати людей, які відзначилися вагомою працею у відродженні духовності незалежної України, за багаторічну професійну діяльність у галузі культури й мистецтва.

Дізнатися більше:

Книги

Гусейнов Григорій Джамалович. Господні зерна: художньо-документальний життєпис: В 6 кн. / Григорій Джамалович Гусейнов. – Кривий Ріг: ПП «Видавничий дім», 2000 - .

Гусейнов Григорій Джамалович. Між часом і морем. Колекція невігаданих історій / Григорій Гусейнов. – К.: Ярославів Вал, 2013. – 718 с.

Гусейнов Григорій Джамалович. На землі, на рідній...: легенди Криворіжжя: В 3 кн. / Григорій Гусейнов; іл. С. Юрченко. – Кривий Ріг: ПП «Видавничий дім», 2000 - .

Гусейнов Григорій Джамалович. Незаймані сніги [Текст]: Оповіді пошуків та знахідок / Григорій Гусейнов, – Кривий Ріг: [б. в.], 1993. – 143 с.: портр. – (Б-чка «Саксагані»).

Гусейнов, Григорій. Одісея Шкіпера та Чугайстра: окупаційний роман / Григорій Гусейнов. – К.: Ярославів Вал, 2015. – 414 с.: фото.

Гусейнов Григорій. Піщаний брід і його околиці: Юрко Тютюнник. Нестор Махно і Галина Кузьменко. Микола Григор'єв / Григорій Гусейнов. – Дніпропетровськ: Арт-Прес, 2007. – 490 с.: кол. іл.

Гусейнов Григорій Джамалович. Повернення в Портленд: роман у щоденниках і листах / Григорій Гусейнов. – К.: Ярославів Вал, 2011. – 366 с.: фото, іл.

Гусейнов Григорій Джамалович. Сповідь дитинства: станційні пасторалі / Григорій Гусейнов. – 2-е вид., доп. – Х.: Акта, 2005. – 537 с.

Про автора

Гайда Лариса. Мистецька премія Григорія Гусейнова «Глодоський скарб» – вагомий чинник у процесі формування позитивного іміджу нашого краю / Лариса Гайда // Первая городская газета. – 2017. – 27 апреля. – С. 10: фот.

Марко В. Слово, що повертає із забуття: (Г. Гусейнов. На здобуття Національної премії України імені Тараса Шевченка) / В. Марко // Літературна Україна. – 2001. – 15 лютого. – С. 6.

Слабошпицький Михайло. З мрії про хату, повну книжок...: кілька уваг до літературної біографії Григорія Гусейнова / Михайло Слабошпицький // Літературна Україна. – 2010. – 26 серпня. – С. 6.

Царук А. І проросли «господні зерна».../ А. Царук // Молодіжне перехрестя. – 2007. – 10 травня. – С. 11.

Шевченківські лауреати 1962-2012: енциклопедичний довідник /
авт.-упоряд. М. Лабінський; вст. сл. Б. Олійника. –
3-є вид., змін. і доповн. – К.: Криниця, 2012. – 864 с.